

Gácser Zoltán mk. őrnagy

**A KATONA HARCI KÉPESSÉGÉT NÖVELŐ KORSZERŰ,
HÁLÓZATBA INTEGRÁLT EGYÉNI
FELSZERELÉSRENDSZERÉNEK
KIALAKÍTÁSI LEHETŐSÉGEI A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN**

című doktori (PhD) értekezés
szerzői ismertetője és hivatalos bírálatai

Tudományos vezető:
Dr. Vass Sándor nyá. alezredes, CSc

Budapest, 2008.

A tudományos probléma megfogalmazása

A történelem során a katona egyéni ruházata és felszerelése a mindenkori harcászati elvekhez, harci tapasztalatokhoz igazodva fejlődött, amely a hagyományos harc megvívására tette őt alkalmassá. Ugyanakkor a háborúkban a veszteségek okai sokszor visszavezethetőek a katonák elavult, nem megfelelő vagy hiányos egyéni felszerelésére. A XXI. század kihívásainak a katonák jelenlegi egyéni felszerelése, ruházata már nem felel meg, ezért jelentős korszerűsítést igényel.

Az információs társadalom elektronikai vívmányaival (miniatűr személyi számítógépekkel, infrakamerákkal, kisméretű pilóta nélküli felderítő repülőgépekkel, stb.) felszerelt és ezeknek a hálózatközpontú hadviselésben való részvételt biztosító integrált rendszerével ellátott katona képes megfelelni a megváltozott katonai követelményeknek. A fejlett hadseregek ezt belátva egyre több katonát és kis alegységet látnak el korszerű, hálózatba integrált felszerelésrendszerrel, amellyel nagymértékben megnövelik a katonák felderítő-, védelmi- és egyéb képességeit.

A Magyar Honvédségnek mint NATO-haderőnek is képesnek kell lennie különleges feladatokat végrehajtó kis alegységeivel szövetséges keretek közötti hálózatközpontú hadviselésben tevékenykedni.

A magyar katona ezen feltételeknek csak akkor tud megfelelni, ha el van látva a kor színvonalának megfelelő, a szövetséges országok rendszereivel kompatibilis, **hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszerrel.**

Meggyőződésem szerint a magyar katonák korszerű felszerelésének kialakítása jelentős részben a hazai tudományos kutatások feladata, amelynek célkitűzéseiben a mindenkori legmagasabb követelményeknek kell, hogy eleget tegyen, és illeszkednie kell a NATO-ban folyó hasonló kutatásokhoz.

Mindezeket figyelembe véve választottam témámnak a magyar katona harci képességét növelő eszközök és rendszerek kutatását, amelyekkel nagymértékben növelhetők a katonák túlélési esélyei a katonai műveletekben.

Kutatási céljaim

1. A XXI. század hadügyi kihívásainak és az információs forradalom hadviselésre gyakorolt hatásának elemzését és értékelését követően **igazolni, hogy a Magyar Honvédségnek is képesnek kell lennie szövetséges keretek között hálózatközpontú műveletekben tevékenykedni.**
2. **Meghatározni a magyar katona részére egy egyéni felszerelésrendszert**, amely képessé teszi szövetséges keretek között vagy önállóan a XXI. század katonai kihívásainak megfelelően a hálózatközpontú hadviselésben való részvételre.
3. Három NATO hadsereg által már alkalmazott, vagy kutatás-fejlesztési fázisban lévő, a katona harci képességét növelő egyéni felszerelésrendszer elemzésének eredménye alapján, figyelembe véve az új hadügyi kihívásokat és napjaink műveleti tapasztalatait, **felállítani egy követelményrendszert a magyar katona egyéni felszerelésrendszerére vonatkozóan.**
4. Elemezni és értékelni a magyar katona jelenlegi felszerelését a követelményrendszer tükrében, és **javaslatot tenni a követelményrendszernek megfelelő elemek beillesztésére az egyéni felszerelésrendszerbe.**

Kutatási módszereim

A kutatómunkám során az alábbi kutatási módszereket alkalmaztam:

1. A tématerülettel kapcsolatos nemzetközi és magyar szakirodalom feltérképezését követően összegyűjtöttem és rendszereztem az információkat és adatokat, majd alkotói kritikával felhasználtam ezeket. Kutatási céljaim elérése érdekében a szakirodalomban fellelhető összefüggéseket az analízis és szintézis módszerének alkalmazásával, illetve induktív és deduktív módon vizsgáltam.
2. Részt vettem számos, a tématerülettel kapcsolatos, külföldön és Magyarországon megrendezett nemzetközi konferencián, szimpóziumon, gyakorlaton és technikai bemutatón, ahol lehetőségem nyílt a külföldi és a magyar katona felszerelésrendszerének szélesebb körű megismerésére. Mindemellett alkalmam volt kutatásom és eredményeim angol és magyar nyelven történő bemutatására.

3. Munkám során részt vettem a magyar haderőnél folyó, hadfelszereléssel kapcsolatos – főként a magyar katona eszközrendszerét érintő – kutatás-fejlesztésekben, a beszerzésre került új eszközök rendszeresítésében.
4. Konzultációkat folytattam a magyar és a szövetséges haderő katonáinak eszközrendszerét érintő kérdésekben az egyes részterületek szakembereivel, felhasználóival, illetve a NATO-munkacsoportokba delegált tagokkal, akik információikkal, tapasztalataikkal, javaslataikkal támogatták munkámat.

Elvégzett vizsgálatok

A kitűzött célok elérése érdekében vizsgálataimat az alábbi fejezetek szerinti felépítésű értekezésben foglaltam össze:

1. fejezet:

Megvizsgáltam és elemeztem, továbbá értékeltem a napjainkban jelenlevő biztonságpolitikai veszélyeket, illetve az ezekből következő hadügyi kihívásokat. Az új kihívások tükrében vizsgáltam a katonák feladatait és összegeztem a katona felszerelésrendszerének kialakítása szempontjából lényeges hadműveleti tapasztalatokat. Mindezek mellett megvizsgáltam az információs forradalom katonai tevékenységekre és a katonák felszerelésére gyakorolt hatását. Elemeztem az információalapú hadviselési módok jellemzőit.

2. fejezet:

Elemeztem a „digitális katona”, a „hálózatos katona” és a „jövő katonája” kifejezések tartalmi összefüggéseit. Elemeztem és értékeltem három szövetséges haderőnek a katona egyéni felszerelését korszerűsítő programját. Bemutattam továbbá a magyar részvételt a NATO ilyen témájú munkacsoportjainak tevékenységében.

3. fejezet:

Meghatároztam a magyar katona részére egy korszerű, hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszert. Jellemeztem e felszerelésrendszer elemeit és **meghatároztam a velük szemben támasztott követelményeket.** Ezt követően elemeztem a felszerelésrendszer által nyújtott előnyöket.

4. fejezet:

Elemeztem és értékeltem a magyar katona jelenlegi felszerelését az előző fejezetben felállított követelményrendszer tükrében. **Javaslatot tettem az egyes eszközök beilleszthetőségére az általam javasolt egyéni felszerelésrendszerbe.**

Minden fejezet végén a fejezetben leírtakból **következtetéseket** vontam le. Ezeket a következtetéseket a **dolgozat végén összegeztem**, és azok megállapításait az **új tudományos eredményeim alapjának tekintettem.**

Összegzett következtetések

1. A XXI. század biztonságpolitikai veszélyeinek és hadügyi kihívásainak elemzése és értékelés alapján arra a következtetésre jutottam, hogy **megváltozott** a katonák **szerepe** és a velük szemben támasztott **követelmények**. A katonák **hagyományos, nem egy rendszerként hálózatba integrált felszerelése már nem biztosítja számukra a sikeres műveletekhez szükséges harci képességet.**
2. Az információs forradalom hadviselésre gyakorolt hatásának elemzését és értékelését követően megállapítottam, hogy a korszerű harctéri információs rendszerek megjelenésével **kialakult a digitális hadszíntér, a hálózatközpontú hadviselés, és az információs hadviselés.** Ez kihatott a katonák személyi felszerelésére és **a korszerű eszközök hálózatba integrálásával forradalmasította** ezt. Ezzel lehetővé vált, hogy a katona **részét képezze a hálózatközpontú hadviselés** információs rendszerének, kihasználja a hálózat nyújtotta előnyöket és így **hozzájusson** a sikeres feladatvégrehajtáshoz **szükséges harci képességhez.**
3. A Land Warrior, az IdZ és a FELIN programok elemzéséből arra a következtetésre jutottam, hogy mindhárom program **fő célkitűzése a katona harci képességének növelése és harctéri információs hálózatba kapcsolása,** amelynek megvalósításához **hasonló eszközöket tartanak szükségesnek** a katonáik számára. Ezek a programok a korszerű, hálózatba integrált felszerelésrendszerrel megteremtik annak a feltételét, hogy a katona ne elszigetelten, hanem más katonákkal, csapatokkal valós idejű **információs hálózatban tevékenykedhessen** a harctéren. Ennek eredményeként a katonák képesek lesznek megfelelni

napjaink, illetve a közeljövő katonai kihívásainak és így sikeresen tudnak tevékenykedni a XXI. század hadműveleteiben.

4. A Magyar Honvédség a korszerű, hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszer kialakítása érdekében tett lépéseinek elemzését követően megállapítottam, hogy felső vezetői szinten elfogadást nyert a téma aktualitása és fontossága, továbbá **a magyar megvalósítás szükségessége.**
5. Az előzőekben elvégzett elemzéseim alapján arra a következtetésre jutottam, hogy **a Magyar Honvédségnek is ki kell alakítani** egy – hálózatközpontú hadviselésben való részvételt biztosító – **korszerű, hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszert a magyar katona számára.**
6. Figyelembe véve az általam értékelt, új katonai kihívásokat, az információs forradalom katonai tevékenységekre és a katonák felszerelésére gyakorolt hatásait, valamint felhasználva az elemzett külföldi programok tapasztalatait, **meghatároztam a katona egyéni felszerelésrendszerének elemeit.**
7. A felszerelésrendszer elemeinek jellemzését követően arra a következtetésre jutottam, hogy ezeknek a katona egyéni felszerelésrendszerébe történő integrálása **szükséges.** Megállapítottam továbbá, hogy az egyéni felszerelésrendszer legfontosabb és legértékesebb képessége **a hálózatba kapcsolt működés.** Az előző fejezetekben elvégzett elemzéseim tapasztalatait és eredményeit felhasználva **meghatároztam a katona egyéni felszerelésrendszerének elemeire vonatkozó követelményeket.**
8. A katona egyéni felszerelésrendszere által nyújtott előnyök elemzését követően megállapítottam, hogy az általam meghatározott követelményrendszernek megfelelő egyéni felszerelésrendszer biztosíthatja a katona számára a szükséges **harci képességet.** Ezáltal képes lehet a XXI. század kihívásainak megfelelően a hálózatközpontú hadviselésben való sikeres részvételre szövetséges keretek között vagy önállóan. Az eddig elvégzett elemzéseim és ezek eredményei alapján **javasoltam az általam meghatározott követelményeknek megfelelő egyéni felszerelésrendszer kialakítását a katona számára a Magyar Honvédségben.**
9. Elemzéseimből megállapítottam, hogy a magyar katona jelenlegi felszerelése nem teszi alkalmassá a hálózatközpontú hadviselésben való részvételre, mivel **nem rendelkezik az általam javasolt egyéni felszerelésrendszerrel.**

10. Eddigi vizsgálatom alapján megállapítottam, hogy a katona egyéni felszerelésrendszerének megvalósíthatósága érdekében célszerű **létrehozni** egy egységes, hosszú távú kialakítást koordináló, **magyar nemzeti programot**.
11. Elvégzett elemzéseim alapján javaslatot tettem azon eszközök **beillesztésére** az egyéni felszerelésrendszerébe, amelyek megfelelnek az előzőekben általam meghatározott követelményeknek. Javasoltam továbbá azon eszközök **beszerzését**, amelyek szükségesek, de a magyar katona jelenlegi eszközei között nem találhatók meg.
12. Végül javaslatot tettem az általam meghatározott **egyéni felszerelésrendszer kialakítására**.

Új tudományos eredményeim

1. A XXI. század hadügyi kihívásainak, illetve az információs forradalom hadviselésre és a katona felszerelésére gyakorolt hatásának elemzésével igazoltam, hogy **a Magyar Honvédségnek is képesnek kell lennie részeivel szövetséges keretek között hálózatközpontú műveletekben tevékenykedni.**
2. **Meghatároztam a katona egyéni felszerelésrendszerének szükséges elemeit,** amelyek növelik a katona harci képességét és túlélési esélyét, továbbá lehetőséget teremtenek számára hálózatközpontú hadviselésben tevékenykedni.
3. Elemezve napjaink hadművelati tapasztalatait és a külföldi haderők által alkalmazott korszerű, hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszereket, **meghatároztam a katona egyéni felszerelésrendszerének elemeire vonatkozó követelményeket,** amelyek illeszkednek a magyar haderő jelenlegi és jövőbeli feladataihoz.
4. A magyar katona jelenlegi felszerelésének vizsgálata és értékelése alapján **javaslatot tettem a katona korszerű, hálózatba integrált egyéni felszerelésrendszerének kialakítására a Magyar Honvédségben.**

Az értekezés ajánlásai

1. A kutatási eredményeim elősegítik a katona egyéni felszerelésének hálózatközpontú szemlélet szerinti átalakítását a Magyar Honvédségben.
2. Az értekezésem felhasználható a magyar katona korszerű, hálózatba integrált felszerelésrendszerének kialakításában – annak kiindulópontjaként –, hiszen értékes, ha nem is teljes körű elemzéseket, értékeléseket, illetve követelményeket fogalmaz meg az egyéni felszerelésrendszerrel kapcsolatban.
3. Javasolom az értekezést vagy annak részeit a katonai oktatásban felhasználni.

Publikációs jegyzék

1. *Gácsér Zoltán:*
Robot for special soldiers,
AARMS, Volume 2,
ZMNE, Budapest, 2003., p.: 283-291.
2. *Gácsér Zoltán:*
Valós idejű képi felderítés pilóta nélküli repülőeszközökkel,
Hallgatói Közlemények 2004/1-2.,
ZMNE, Budapest, 2005., p.: 118-140.
3. *Gácsér Zoltán:*
A XXI. század katonájának elektronizált eszközrendszere,
Kard és Toll 2004/2.,
Budapest, 2004., p.: 154-162.
4. *Gácsér Zoltán:*
A kis méretű pilóta nélküli repülőgépek katonai alkalmazásának
lehetőségei,
Repüléstudományi Közlemények 2004/1.,
ZMNE, Budapest, 2005., p.: 17-26.
5. *Gácsér Zoltán:*
A mini és a mikro pilóta nélküli repülőgépek,
Repüléstudományi Közlemények 2004/1.,
ZMNE, Budapest, 2005., p.: 53-63.
6. *Gácsér Zoltán:*
A digitális katona eszközrendszere,
Új Honvédségi Szemle 2006/5.,
Budapest 2006., p.: 93-106.
7. *Gácsér Zoltán:*
Robotok a háborús övezetekben. Tapasztalatok, eredmények, tervek,
Bolyai Szemle 2006/1.,
ZMNE, Budapest, 2006., p.: 108-127.
8. *Gácsér Zoltán:*
Robotok a harcmezőn,
Haditechnika 2004/5.,
Budapest, 2004., p.: 35-46.
9. Dr. Makkay Imre - Dr. Haig Zsolt - Dr. Vass Sándor - Dr. Ványa László -
Kovács László - *Gácsér Zoltán* - Molnár András:
New Perspectives for Guidance and Propulsion System of UAVs A
NATO RTO AVT panel
„NOVEL VEHICLE CONCEPTS AND EMERGING VEHICLE
TECHNOLOGIES Symposium” kiadványa,
Brüsszel, 2003. április 9.

10. *Gácsér Zoltán:*
A digitális katona kommunikációs és információs igénye,
Kommunikáció 2004.,
ZMNE, Budapest, 2004., p.: 111-121.
11. *Gácsér Zoltán:*
Szárazföldi robotok,
Robothadviselés 4.,
ZMNE, Budapest, 2005. p.: 52-67.
12. *Gácsér Zoltán:*
Az infokommunikációs eszközök és a digitális katona szerepe a XXI.
század hadviselésében,
Kommunikáció 2005.,
ZMNE, Budapest, 2005., p.: 116-126.
13. *Gácsér Zoltán:*
Napjaink katonai műveleteiben alkalmazott pilóta nélküli
repülőeszközök,
Fél évszázad forgószárnyakon a magyar katonai repülésben,
Konferencia kiadvány (CD),
ZMNE, Szolnok, 2005.
14. *Gácsér Zoltán:*
A digitális katona,
Tavaszi szél 2005.,
DOSZ, Debrecen, 2005. p.: 100-103.
15. *Gácsér Zoltán:*
A katona védelmét és képességeinek növelését elősegítő elektronikai
eszközök és rendszerek, továbbá ezek alkalmazhatósága a Magyar
Honvédségben,
Tavaszi szél 2007. (Társadalomtudományok),
ZMNE, Budapest, 2007., p.: 443-448.
16. *Gácsér Zoltán:*
Tűzszerész és felderítő robotok a magyar haderőben,
Robothadviselés 7., Hadmérnök on-line, ZMNE,
Budapest,
([http://www.zmne.hu/hadmernok/kulonszamok/robothadviseles7/gacser
_rw7.html](http://www.zmne.hu/hadmernok/kulonszamok/robothadviseles7/gacser_rw7.html))

Szakmai-tudományos életrajz

Személyes adatok:

Név: Gácser Zoltán
Anyja neve: Szücsi Mária Magdolna
Szül. hely. idő: Hatvan, 1973.
Lakcím: 1043, Budapest, Munkásotthon u. 46. III/21.
Telefon: 06-30-815-0027
E-mail: zoltan.gacser@hm.gov.hu

Jelenlegi munkahely: HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség
Program Tervezési és Vezetési Igazgatóság
Tervező és Koordináló Osztály
Jelenlegi beosztás: kiemelt főtitzt
Munkahelyi cím: 1885, Budapest, Pf.: 25 (1134 Budapest, Lehel u. 33-35.)
Munkahelyi telefon: HM: 27-227

Tanulmányok:

2002-2005: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Katonai Műszaki Doktori Iskola
2003: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Békepartnerségi
Nyelvkiképző Központ, angol STANAG nyelvtanfolyam
2000-2002: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Kar
Hadműveleti- Harcászati Tanszék, Katonai vezető szak
1991-1995: Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola
Páncélos-és Gépjármű technikai szak,
1987-1991: Dobó István Gimnázium, Eger, érettségi

Eddigi beosztások:

2007-: HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség
Program Tervezési és Vezetési Igazgatóság
Tervező és Koordináló Osztály, kiemelt főtitzt
2005-2006: HM Hadfelszerelés Fejlesztési Főosztály, főtitzt
2002-2005: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Katonai Műszaki Doktori Iskola,
nappali ösztöndíjas PhD hallgató
2000-2002: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Kar
Hadműveleti- Harcászati Tanszék, Katonai vezető szak,
nappali ösztöndíjas hallgató

- 1998-2000: MH 1. Honvéd Tűzszerész és Aknakutató Zászlóalj
logisztikai főtiszt, mb. logisztikai főnök
(a parancsnok logisztikai helyettese)
- 1995-1998: MH 1. Honvéd Tűzszerész és Aknakutató Zászlóalj
gépjármű technikai szolgálatfőnök

Nyelvtudás

- 2003: Angol STANAG 2222
- 2002: Angol katonai szakanyaggal bővített középfok „C”
- 1995: Orosz katonai szakanyaggal bővített alapfok „C”

Tudományos, társadalmi szervezeti tagság:

- 2007-: HM Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség
Tudományos Tanács, titkár
- 2002-: Magyar Hadtudományi Társaság – Elektronikai, Informatikai és
robotikai Szakosztály

Rendfokozati előmenetel:

- 2004: őrnagy
- 1998: százados
- 1998: főhadnagy
- 1995: hadnagy

Budapest, 2008. május 29-én

(Gácsér Zoltán mk. őrnagy)